

Sbírka zákonů a nařízení státu československého.

Částka VI.

Vydaná dne 14. listopadu 1918.

Čís. 36.

Zákon ze dne 9. listopadu 1918 o jednacím řádu Národního shromáždění.

Národní výbor československý nařizuje:

Jednací řád Národního shromáždění.

I. Jak se ustaví Národní shromáždění (sněmovna).

§ 1.

Kancelář Národního výboru vydá členům Národního shromáždění (poslancům) průkazní list, opatřený podpisy dvou členů předsednictva Národního výboru, který opravňuje poslance ke vstupu do Národního shromáždění.

§ 2.

Ustavující schůzi Národního shromáždění svolá předsednictvo Národního výboru do Prahy do sněmovní budovy. Předsednictvo Národního výboru řídí jednání Národního shromáždění, dokud toto se neustaví.

§ 3.

Předsednictvo Národního výboru jmenuje tajemníka Národního shromáždění a potřebný počet úředníků a slušův a ustanoví přednostu a úředníky těsnopisné kanceláře.

§ 4.

Členové Národního shromáždění v první schůzi, již se účastní, slíbí, že budou zachovávat zákony státu československého a že úřad svůj budou zastávat dle svého nejlepšího vědomí a svědomí.

§ 5.

Národní shromáždění zvolí předsedu, 4 místopředsedy, 8 zapisovatelů a 4 pořadatele.

§ 6.

Volí se lístky. Tajemník sněmovní nebo úředník jím ustanovený vyvolává jmena členů, kteří jednotlivě odevzdávají hlasovací lístky. Když hlasování je skončeno, přeruší předseda

schůzi; tajemník sněmovní pak za dozoru předsednictva Národního výboru sečte odevzdané hlasy a sepiše o tom protokol, jež podepíše předseda schůze a tajemník sněmovní. Po té předsedající zahájí znovu schůzi a ohlásí výsledek hlasování.

§ 7.

Při volbě rozhoduje jednoduchá většina; nedocílí-li se jí, provede se ihned užší volba mezi kandidáty s největším počtem hlasů. Je-li při užší volbě rovnost hlasů, rozhodne los, jež vytáhne předsedající. Po volbě zahájí se znovu veřejná schůze.

II. Činnost jednotlivých funkcionářů.

§ 8.

Předseda řídí schůzi Národního shromáždění, uděluje slovo řečníkům, volá řečníky k věci a k pořádku, odnímá jim slovo, řídí hlasování a prohlašuje výsledek jeho. Předseda zastupuje Národní shromáždění na venek a podepisuje spolu s jedním zapisovatelem a tajemníkem sněmovní listiny, vydávané Národním shromážděním. Předseda povoluje vydání v rámci rozpočtu povoleného Národním shromážděním, jemu jest podřízena kancelář sněmovní i těsnopisná.

§ 9.

Místopředsedové zastupují předsedu se vši jeho mocí i se všemi jeho povinnostmi za jeho zaneprázdnění v pořadí, v jakém je předseda k tomu povolal. Nemůže-li předseda rozhodnouti, určí pořad, v němž místopředsedové ho zastupují, porada místopředsedů většinou hlasů; při rovnosti hlasů rozhoduje los.

§ 10.

Zapisovatelé dozírají na hlasování, ověřují protokoly sněmovní, spolupodpisují sněmovní listiny, dozírají na kancelář těsnopisnou. V pořadí jejich úřadování platí obdobně ustanovení § 9.

§ 11.

Pořadatelé zjednávají k vyzvání předsedy nebo úřadujícího místopředsedy pořádek v síni i v budově sněmovní.

§ 12.

Předseda Národního shromáždění rozhoduje o tom, jak mají být rozděleny místnosti ve sněmovní budově, jak jest upravit přístup posluchačstva na galerii a jak jest sprostředkovati uveřejňování zpráv o jednání Národního shromáždění a jeho výborů.

§ 13.

Dokud nebude zvolen předseda a místo předsedové Národního shromáždění, vykonává funkce jejich předsednictvo Národního výboru a jednotliví jeho členové, jednatel Národního výboru je při tom zapisovatelem Národního shromáždění.

III. Jak Národní shromáždění jedná.

a) Předměty jednání.

§ 14.

Národní shromáždění jedná o návrzích vládních, o návrzích jednotlivých poslanců a o peticích a interpelacích.

§ 15.

Aby Národní shromáždění jednalo o návrhu jednotlivého poslance, musí návrh být podepsán nebo podporován aspoň dvaceti jinými poslanci.

§ 16.

Návrhy, které nejsou podány k předmětu denního pořádku za jednání o věci, jest podati písemně sněmovní kanceláři. Tyto návrhy kancelář rozmnoží tiskem a rozdá je co nejdříve poslancům.

§ 17.

Návrh písemně podaný předseda přikáže výboru ve schůzi následující po tom, když byl o tisk návrhu rozdán. Každý poslanec může navrhnouti, aby návrh byl přikázán jinému výboru, nežli jej určil předseda; o tom rozhodne Národní shromáždění bez debaty jednoduchou většinou.

§ 18.

Petice přidělí předseda Národního shromáždění dle svého uvážení některému výboru ihned, jakmile došly, mimo schůzi sněmovní.

b) Výbory sněmovní.

§ 19.

Národní shromáždění rozhoduje, které výbory mají být zřízeny a kolik členů mají míti a volí členy jejich.

§ 20.

Výbor sněmovní zvolí ze svého středu předsedu, jednoho až tři místopředsedy a jednoho až tři zapisovatele.

§ 21.

Jednání výboru mohou být přítomni všichni členové sněmovny, neusnesl-li se výbor dvoutřetinovou většinou, aby jednání jeho bylo neveřejné. Jedná-li výbor o rozpočtu a daních, nemůže se usnésti na neveřejném jednání.

§ 22.

Výbor může ke svému jednání povolati jednotlivé poslance, kteří nejsou jeho členy, aby vyslechl jejich názor o projednávání věci, výbor může také povolati k jednání členy vlády a jejich zástupce; členové vlády a předseda Národního shromáždění jsou oprávněni, dostaviti se do schůzí výborových, aniž byli pozváni a mohou do schůze povolati také úředníky jim podřízené. K vyzvání výboru jest vláda povinna vyslati do výboru svého zástupce. Výbor sněmovní může povolati ke svému jednání i jiné osoby, nebo vyžádati od nich písemně dobré zdání o projednáváné věci, styk tento sprostředkuje kancelář sněmovní, když předseda Národního shromáždění k tomu svolil.

§ 23.

Výbor jest schopen jednati a usnáseti se, je-li přítomna aspoň jedna třetina jeho členů.

§ 24.

Nedostaví-li se člen výboru do tří schůzí za sebou, aniž se řádně omluvil, pozbývá místa ve výboru. Předseda výboru jest povinen, ohlásiti to kanceláři sněmovní. Na místo uprázdněné provede se nová volba.

§ 25.

Totéž nastane, když člen výboru sám ohlásí kanceláři sněmovny, že z výboru vystupuje.

§ 26.

Výbor jedná stejně jako Národní shromáždění, pokud jednací řád nemá odchylky.

§ 27.

O jednání výboru sepíše se zápis zapisovatelem. V zápisu jest uvést, o čem výbor jednal, zdali a kým byla zastoupena vláda, kdo ujal se slovo v jednání, co a kým bylo navrhováno a na čem se výbor usnesl, při tom jest uvést jaký byl poměr hlasů. Zápis podepíše předseda výboru a zapisovatel. K zápisu jest připojit listinu přítomných, do níž všichni přítomní členové výboru vlastnoručně se podepíší.

§ 28.

Výbor může se usnésti, že o jednání jeho bude sepsán těsnopisný záznam. Národní shromáždění může se usnésti, že jednání výboru nemá být uveřejněno.

§ 29.

Dokud předseda výboru neprohlásí, že jednání o určitém předmětu denního pořádku jest

skončeno, může výbor měnit kdykoliv své usnesení; může se však stát tak jen tenkrát, když pro změnu usnesení vysloví se schůze jednomyslně anebo aspoň tolika hlasy, kolika bylo způsobeno dřívější usnesení.

§ 30.

Když jednání o určitém předmětu je skončeno, zvolí výbor zpravodaje pro Národní shromáždění. Zpravodaj vypracuje pak zprávu o důvodech, jimiž výbor při usnášení se řídil a o tom, k jakému výsledku dospěl, zprávu podepíše předseda výboru a zpravodaj.

§ 31.

Menšina výboru, čítající aspoň jednu pětinu členů výboru, může rovněž zvolit zpravodaje, jenž vypracuje zprávu, odůvodňující stanovisko menšiny. Tuto zprávu musí podepsati aspoň jedna pětina členů výboru.

§ 32.

Zprávy řádně podepsané kancelář sněmovni rozmnoží tiskem a rozdává je všem členům Národního shromáždění.

§ 33.

Výboru může býti usnesení Národního shromáždění přikázáno, aby o návrhu jemu přiděleném podal zprávu v určité lhůtě. Výbor může žádati o prodloužení lhůty, není-li v dané lhůtě se svými poradami hotov. Není-li mu lhůta prodloužena, může býti předmět dán na denní pořádek Národního shromáždění i bez zprávy výborové. Zpravodaje určí v tomto případě předseda Národního shromáždění pokud možno z členů výboru.

c) Průběh plenární schůze Národního shromáždění.

§ 34.

Denní pořádek určí Národní shromáždění pokaždé jednoduchým hlasováním pro příští schůzi. Nestanovilo-li Národní shromáždění denního pořádku, ustanoví denní pořádek předseda v dohodě s místopředsedy.

§ 35.

Ustanovený denní pořádek může býti změněn usnesením dvouřetinové většiny přítomných členů Národního shromáždění.

§ 36.

Kdo chce mluvit k předmětu denního pořádku, přihlásí se písemně u předsedy Národního shromáždění nebo jeho zástupce. Přihlašovaní řečníci jsou zapisováni v pořadí, v jakém se přihlásili, při čemž seřadí se zvláště řečníci die toho, miní-li mluvit pro předmět denního pořádku či proti němu.

§ 37.

Přihlásí-li se ke slovu více nežli šest poslanců, rozhodne los o pořadí, v jakém jest jim slovo udělit. Poslanci mohou se však i po vylosování přihlašovat ke slovu.

§ 38.

Poslanci zapsaní v řečnické listině jsou oprávněni místa řečnická si zaměnit. To jest ohlásiti předsedovi sněmovnímu.

§ 39.

Národní shromáždění může většinou ustanovit dobu, po kterou smí jednotlivý řečník mluvit.

§ 40.

Je-li předmětem jednání zpráva výboru, dostane se nejdříve ke slovu zpravodaj výboru; není-li přítomen, určí předseda Národního shromáždění jiného člena výboru zpravodajem.

§ 41.

Po té uděluje předseda řečníkům slovo v pořadí, v jakém řečníci jemu oznámí, při čemž jest dbáti toho, aby nejprve bylo uděleno slovo řečníku zvolenému proti předmětu denního pořádku; dále jest řečníky obou stran střídati.

§ 42.

K témuž předmětu nemůže nikdo mluvit vícekrát nežli dvakrát.

§ 43.

Členové vlády jakož i jejich zmocněnci mohou se přihlásiti kdykoli ke slovu, jež jest jim uděleno ihned; řečník právě mluvící však nesmí býti přerušen.

§ 44.

Mluví se s řečnické tribuny.

§ 45.

Kdo se odchýlí od věci, může býti předsedou volán k věci; stalo-li se tak třikrát marně, může býti řečníkovi slovo odňato. Řečník může si ihned vyžádati rozhodnutí Národního shromáždění, jež rozhodne ihned bez debaty.

§ 46.

Kdo poruší v řeči slušnost nebo mrav, nebo v řeči dopustí se činu trestního, může býti předsedou volán k pořádku a může mu býti slovo odňato, když pokračuje v závadném způsobu řeči.

§ 47.

Poslanec, jenž urazil v jednání Národního shromáždění jiného poslance, člena vlády nebo jeho zástupce, může býti k žádosti jeho pozván před kárný výbor, jenž rozhodne v 48 hodinách, je-li obviněný poslanec vinen. V tomto případě navrhne kárný výbor, aby obviněnému poslanci byla vyslovena důtka. Tento návrh jest dáti ihned na denní pořádek schůze sněmovní.

§ 48.

Kdo maří jednání Národního shromáždění takovým způsobem, že nemůže býti v jednání pokračováno, může býti předsedou vyloučen z účasti při jednání Národního shromáždění až na dobu jednoho měsíce.

Po odchodu vyloučeného poslance předseda se dotáže sněmovny, zda-li jeho rozhodnutí schvaluje. Sněmovna o tom rozhodne bez debaty prostým hlasováním.

Při opětujícím se vyloučení může býti též zbaven poslaneckého platu na měsíc nejbližší příští.

§ 49.

Když bylo uděleno slovo aspoň 4 řečníkům, může kterýkoli poslanec přihlásiti se k formálnímu návrhu, aby debata byla skončena. O návrhu tom jest ihned hlasovati.

§ 50.

Schválilo-li Národní shromáždění návrh na konec debaty, zvolí řečníci dosud zapsaní ze svého středu, v odděleném hlasování, po generálním řečníku pro a proti.

§ 51.

Ujme-li se ještě potom člen vlády nebo zástupce jeho slova, je tím debata znova zahájena.

§ 52.

Dokud debata není ukončena, může každý poslanec navrhopati změny projednávaného návrhu a doplňky k němu. I takový návrh musí býti podporován 20 jinými poslanci.

§ 53.

Když promluví generální řečníci, dostane závěrečné slovo zpravodaj.

d) Hlasování.

§ 54.

Po té přikročí se k hlasování. Předseda prohlásí, v jakém pořadí dá hlasovati, aby pravé mínění Národního shromáždění vyšlo na jevo. Každý poslanec může navrhnouti, aby hlasováno bylo v jiném pořadí. O návrhu rozhodne předseda. Návrhu, aby bylo hlasováno odděleně o jednotlivých ustanoveních projednávaného návrhu, jest vyhověti.

§ 55.

Kdo hlasuje pro návrh, vstane k vyzvání předsedovu se svého místa.

§ 56.

Předseda nehlasuje.

§ 57.

Předseda prohlásí, zdali návrh jest přijat čili nic.

§ 58.

Před hlasováním může každý poslanec vyžadovati, aby byl číselně zjištěn počet hlasů pro návrh a proti němu. Předseda může tak učiniti kdykoliv, aniž by o to byl žádán.

Sčítání hlasů provede tajemník sněmovní, nebo jeho zástupce a zapisovatelé.

§ 59.

Předseda může za účelem přesného zjištění poměru hlasů naříditi hlasování dle jmen. Hlasování dle jmen jest provésti také tenkrát, vyžaduje-li toho 50 poslanců.

§ 60.

Dle jmen hlasuje se tím způsobem, že každý poslanec odevzdá tištěný hlasovací lístek, obsahující jeho jméno a slovo ano nebo ne.

§ 61.

Hlasy spočítá tajemník sněmovny nebo jeho zástupce.

§ 62.

Když návrh byl schválen v jednotlivých částech, koná se druhé čtení. Při tom není debaty, pozměňovací návrhy nemohou býti podávány. Pouze návrhy na opravu usnesení, na opravu chyb tiskových nebo slovních jsou přípustny.

e) Volby.

§ 63.

Volí se lístky tak, že každý hlasující odevzdá hlasovací lístek do osudí za dozoru zapisovatele a tajemníka sněmovního. K návrhu předsedy nebo některého poslance může se Národní shromáždění usnésti dvoutřetinovou většinou, že volby mají se konati stejně jako jinaké hlasování.

Z toho jsou vyloučeny volby předsedy a místopředsedů sněmovních.

§ 64.

Volí-li se lístky, sčítá je tajemník sněmovní. Na volební lístky vztahuje se též ustanovení § 7.

f) Prohlášení vlády.

§ 65.

Členu vlády jest uděliti slovo na počátku nebo na konci schůze k prohlášením, která nejsou v souvislosti s denním pořádkem.

§ 66.

Národní shromáždění může se na návrh usnésti, že o prohlášení jest zahájiti debatu.

§ 67.

Tuto debatu zakončiti jest hlasováním, schvaluje-li Národní shromáždění prohlášení, čili nic; Národní shromáždění může se však usnésti, že hlasování odkládá.

g) Dotazy.

§ 68.

Každý poslanec jest oprávněn, písemně dotazovati se vlády nebo jednotlivých členů její po činech vlády a její orgánů a po zamýšlených opatřeních. Na dotaz jest odpověděti nejpozději v 6 nedělích ústně nebo písemně.

§ 69.

Dotaz i odpověď jest zaslati sněmovní kanceláři, která je rozšíří tiskem. Když byla odpověď rozdána, může každý poslanec navrhnouti ve schůzi nejbližší příští, aby o odpovědi byla zahájena debata; o ní platí ustanovení § 67.

h) Dotazy naléhavé.

§ 70.

K návrhu 25 poslanců může se Národní shromáždění bez debaty jednoduchým hlasováním usnésti, že o dotazu jest zahájit ihned debatu. Na takový dotaz musí člen vlády, jemuž dotaz platí, v debatě odpověděti. O debatě této platí rovněž ustanovení § 67. Doba, po kterou smí v této debatě jednotlivý řečník mluvit, nesmí převyšovati půl hodiny.

i) Jiné podrobnosti.

§ 71.

Každý poslanec může se ptáti předsedy Národního shromáždění a předsedy výboru po opatřeních jejich; dotaz jest podati písemně kanceláři sněmovní. Na dotaz musí býti dána odpověď ve 14 dnech; ani dotaz, ani odpověď se tiskem nerozmnožují.

§ 72.

Hlásí-li se poslanec k návrhu, týkajícímu se formálního jednání, jest mu slovo ihned uděliti a o návrhu ihned hlasovati. Řečník právě mluvící nesmí býti v něm přerušen, k odůvodnění návrhu jest navrhovateli poskytnuta doba 5 minut.

k) Veřejnost jednání.

§ 73.

Schůze Národního shromáždění jsou veřejné. Národní shromáždění může se však usnésti na tajném zasedání dvoutřetinovou většinou. Nesmí se tak státi při jednání o rozpočtu o věcech daňových.

§ 74.

Usneslo-li se Národní shromáždění na tajném zasedání, vzdáří se posluchači. Zápis o tajné schůzi se neuveřejňuje.

l) Záписы.

§ 75.

O schůzích sněmovních vede se zápis obdobný k zápisům o schůzích výboru.

§ 76.

Zápis podepíše předseda, zapisovatel a tajemník sněmovny.

§ 77.

Zápis jest uložen v kanceláři sněmovní, kde do něho mohou členové Národního shromáždění nahlédnouti. Není-li proti němu do 48 hodin podána stížnost písemně kanceláři sněmovní, pokládá se zápis za schválený.

§ 78.

Byla-li podána stížnost, může ji předseda ihned vyhověti, uznává-li ji za důvodnou. Jinak spraví o ni v nejbližší schůzi Národního shromáždění, které rozhodne, má-li býti stížnost vyhověno, čili nic.

§ 79.

Záписы se uveřejní.

§ 80.

O jednání sněmovním vede se těsnopisný zápis kanceláři k tomu určenou, jenž se co nejrychleji uveřejní. § 77. platí i pro těsnopisný zápis. Návrhy a dotazy jsou přílohou těsnopisného zápisu.

m) Změny jednacího řádu.

§ 81.

Návrhy na změnu jednacího řádu musí býti samostatně podány a samostatně projednávány.

n) Schůze Národního shromáždění.

§ 82.

Jak dlouho schůze má se konati, rozhoduje předseda. K návrhu kteréhokoli poslance rozhodne o tom Národní shromáždění bez debaty.

§ 83.

Národní shromáždění rozhodne pokaždé, kdy se má konati příští schůze anebo odročí se na dobu neurčitou. Usnese-li se Národní shromáždění, že se odročí na déle nežli 14 dnů, může aspoň jedna pětina poslanců žádati za svolání Národního shromáždění. Žádost jest podati písemně s udáním denního pořádku předsedovi Národního shromáždění, který jest povinen svolati Národní shromáždění nejpozději do týdne s vyžadovaným denním pořádkem. Předseda má právo svolati Národní shromáždění bez podobné žádosti.

IV. Postavení poslanců.

§ 84.

Veřejní zřízení, kteří jsou členy Národního shromáždění, mají bez újmy platových i postupových nároků dovozenou po dobu vykonávání poslaneckého úřadu.

§ 85.

Poslancům přísluší měsíční plat vyplácený předem ve výši 1000 K měsíčně. Poslanci, jejichž bydliště jest mimo policejní obvod pražský, obdrží mimo to příplatek 300 K měsíčně. Místopředsedové mají plat 1500 K.

§ 86.

Předseda Národního shromáždění má plat dvojnásobný. Mimo to jest mu na útraty státní přidělití stálý povoz.

§ 87.

Platy poslanců nepodléhají ani daním ani poplatkům.

§ 88.

Poslanci mohou bezplatně používatí kterékoliv třídy všech drah a lodí dopravních v celém obvodě státním.

Dr. K. Kramář v. r.

Ant. Švehla v. r.

Dr. Alois Rašín v. r.

Jiří Stříbrný v. r.

Dr. Frant. Soukup v. r.

Dr. Vavro Šrobár v. r.

Čís. 37.

Zákon ze dne 13. listopadu 1918 o prozatímní ústavě.

O národním shromáždění.

§ 1.

Národní výbor rozšiřuje se na 256 členů způsobem a dle klíče, jak vznikl Národní výbor. Tento sbor nazývá se Národní shromáždění.

§ 2.

Týž způsob a klíč platí i pro doplňování Národního shromáždění, odpadne-li některý člen.

§ 3.

Členem Národního shromáždění přestává být:

- a) kdo ztratil svéprávnost,
- b) kdo odsouzen byv pro trestný čin, který způsobuje ztrátu volitelnosti do obcí v Čechách, zbaven byl členství rozhodnutím Národního shromáždění. Rozhodnutí Národního shromáždění děje se dvouřetninovou většinou přítomných.

§ 4.

Národní shromáždění vykonává pravomoc zákonodárnou pro celý stát i jednotlivé jeho části

a pravomoc dozorčí nad mocí výkonnou až do doby, kdy dle ústavy konečné sejde se a ustaví sněmovna vyšlá z voleb.

§ 5.

Národní shromáždění vypracuje si jednací řád; dokud se tak nestane, platí jednací řád přijatý ve schůzi Národního výboru dne 9. listopadu 1918.

§ 6.

Národní shromáždění je schopno jednati a usnášeti se, je-li přítomna aspoň jedna třetina poslanců. Usnáší se nadpoloviční většinou přítomných. Přítomnosti aspoň dvou třetin poslanců a dvouřetninové většiny přítomných je třeba ke změně tohoto zákona, zákona o všeobecných právech občanů, zákona ze dne 9. listopadu 1918 o osobní nedotknutelnosti členů Národního shromáždění, k volbě presidenta republiky, konečně k usnesení o vypovězení války.

O presidentu republiky.

§ 7.

Hlavou státu je prezident republiky, kterého volí Národní shromáždění za přítomnosti dvou třetin poslanců dvouřetninovou většinou přítomných.

Úřad presidenta trvá až do doby, kdy dle ústavy konečné nová hlava státu bude zvolena.

§ 8.

Mešká-li prezident mimo hranice státu, anebo je-li místo jeho uprázdňeno, vykonává zatím jeho práva vláda, která může jednotlivými úkony pověřiti svého předsedu.

§ 9.

Prezident republiky nemůže býti trestně stíhán.

§ 10.

Prezident republiky:

- a) zastupuje stát na venek,
- b) je nejvyšším velitelem vojska,
- c) přijímá vyslance,
- d) vypovídá podle usnesení Národního shromáždění válku a předkládá mu sjednaný mír ku schválení,
- e) jmenuje důstojníky, státní úředníky a soudce počínaje VI. třídou hodnostní nahoru,
- f) má právo prominouti nebo zmírniti tresty i právní následky trestného činu, odsouzení nebo trestu, jakož i naříditi, aby trestní řízení nebylo zahájeno, anebo zahájené trestní řízení opět bylo zastaveno.

K vládním úkonům, jež prezident republiky vykonává, musí býti opatřen spolupodpis příslušného odpovědného člena vlády.